

PRIMLJENO:	27-06.	2024	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-2/24-118		
VEZA:			
EPA:			
SKRAĆENICA:	PRILOG:		

SKUPŠTINA CRNE GORE

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore potpredsjedniku Vlade i ministru ekonomskog razvoja Niku Đeljošaju postavljam sledeće pitanje:

1. Koje ste aktivnosti od dolaska na mjesto ministra ekonomskog razvoja preduzeli u vezi formiranja robnih rezervi Crne Gore?

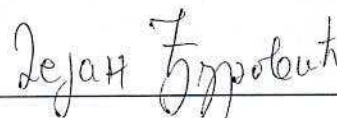
U kojoj je fazi izrada dodatne analize i elaborata (studije) koja treba da otkloni nedoumicu u vezi osnivanja Agencije za robne rezerve i funkcionisanja sistema robnih rezervi ?

Odgovor tražim u pisanoj formi.

U Podgorici, 27.06.2024. god.

Poslanik Nove srpske demokratije

Dejan Đurović

Ministarstvo
ekonomskog
razvoja

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	2. 07. 20 24 GOD.
11 KLASIF. BROJ: VEZA:	00-61-2/24-118/2
EPA:	
SKRAĆENICA:	PRILOG:

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 345
www.gov.me/mek

Br. 002-328/24-2859/2

01 jul 2024. godine

Za: SKUPŠTINA CRNE GORE
Aleksandar Klarić, generalni sekretar

Predmet: **Odgovor na poslaničko pitanje poslanika Dejana Đurovića**

Poštovani gospodine Klariću,

U prilogu Vam dostavljamo odgovor na poslaničko pitanje poslanika Dejana Đurovića.

S poštovanjem,
MINISTAR

Nik Gjeloshaj

Nik Gjeloshaj

Dostavljeno: naslovu
a/a

Pitanje:

„Koje ste aktivnosti od dolaska na mjesto ministra ekonomskog razvoja preduzeli u vezi formiranja robnih rezervi u Crnoj Gori?

U kojoj je fazi izrada dodatne analize i elaborata (studije) koja treba da otkloni nedoumicu u vezi osnivanja Agencije za robne rezerve i funkcionisanja robnih rezervi?“

Odgovor:

Poštovani poslaniče Đuroviću,

Kao što ste već i upoznati Ekonomski fakultet je za potrebe prethodnog Ministarstva ekonomskog razvoja i turizma, krajem 2022 godine izradio Studiju o opravdanosti formiranja robnih rezervi u Crnoj Gori.

Polazeći od definisanog projektnog zadatka za izradu ove Studije, autori su uzeli u obzir sve relevantne ekonomske indikatore, institucionalne i infrastrukturne kapacitete, finansijske mogućnosti i potrebe Crne Gore i na osnovu toga predložili odgovarajući model organizovanja i poslovanja Agencije za strateške rezerve Crne Gore. Naime, izvršena je detaljna i sveobuhvatna analiza sistema robnih rezervi u tri reprezentativne zemlje iz okruženja (Srbija, Sjeverna Makedonija i Hrvatska) i na taj način izvršena komparacija sa sadašnjom i budućom situacijom u Crnoj Gori, sa posebnim osvrtom na institucionalne, finansijske i infastrukturne osobenosti. Zatim je izvršena analiza prakse zemalja koje su članice Evropske unije, a nalaze se u daljem okruženju Crne Gore i mogu se uzeti kao relativno uporedivi sistemi, i to su: Slovenija, Rumunija i Bugarska. Autori studije došli su do zaključaka da:

- U Crnoj Gori treba formirati robne rezerve kroz osnivanje Agencije za strateške rezerve Crne Gore.
- Rezerve bi obuhvatale poljoprivredno prehrambene proizvode, lijekove i sanitetski materijal i naftu i naftne derivate.
- Rezerve bi se formirale primjenom kombinovanog metoda. Usljed nedostatka funkcionalnih prostornih skladišnih kapaciteta u državnom vlasništvu, koristili bi se i skladišni kapaciteti u privatnom vlasništvu.
- Rezerve poljoprivredno prehrambenih proizvoda, lijekova i sanitetskog materijala bi trebalo formirati minimalno za obezbjeđenje mjesečnih potreba, dok bi rezerve nafte i naftnih derivata primjenom industrijskog modela trebale da obezbijede tromjesečne potrebe.

Za poslovanje robom koja ulazi u sastav rezervi bila bi zadužena Agencija, a sve u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i drugim zakonima koji definišu rad državnih organa i institucija.

Model koji postoji u Crnoj Gori i funkcioniše na osnovu Plana interventnih nabavki pokazao je određene manjkavosti u prethodnom periodu.

Predloženo je da strateške rezerve Crne Gore sadrže proizvode koji su prepoznati Planom interventnih nabavki (pšenica ili brašno, kukuruz, šećer, jestivo ulje, kuhinjska so i

deterdženti), ali i druge proizvode koji su dodatno navedeni i koji uključuju: krompir, mlijeko, mesne i riblje konzerve, dok bi u kasnijim fazama trebalo razmotriti i uključenje sljedećih proizvoda: flaširana voda i zalihe svinjskog i goveđeg mesa.

U odnosu na obavezne rezerve nafte i naftnih derivata preporučeno je formiranje primjenom industrijskog modela dok će za poslove nadzora nad ovim rezervama biti zadužen Sektor za naftu i naftne derivate koji će postojati u okviru Agencije za strateške rezerve Crne Gore.

U Studiji je dat detaljan pregled lijekova i sanitetskog materijala, prema podacima Ministarstva zdravlja Crne Gore, dok bi zadatke u vezi sa svim poslovima koji se odnose na nabavku, skladištenje, obnavljanje i izdavanje lijekova i sanitetskog materijala vršio Sektor za lijekove i sanitetski materijal.

Preporuka je da se cjelokupne robne rezerve formiraju unutar granica Crne Gore. Na osnovu sprovedene analize, a u skladu sa predlogom o osnivanju Agencije za strateške rezerve Crne Gore, dat je predlog institucionalizacije gdje bi se rad Agencije operacionalizovao kroz rad tri sektora, i to: Sektora za osnovne poljoprivredne i prehrambene proizvode, Sektora za lijekove i sanitetski materijal i Sektora za naftu i naftne derivate.

Imajući u vidu finansijska ograničenja, broj stanovnika i teritorijalni aspekt preporučuje se osnivanje Agencije koja bi raspolagala dovoljnom količinom osnovnih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda i lijekova za zadovoljenje mjesečnih potreba stanovnika Crne Gore i turista, dok bi se rezerve naftnih derivata, prema industrijskom modelu, formirale za tromjesečni nivo prosječnog neto uvoza.

Na osnovu nalaza Studije, troškovi formiranja rezervi u prvoj godini bi iznosili 21.380.217 €, od čega 88%, odnosno 18.834.920 €, čine troškovi kupovine i nabavke robe, dok 12%, odnosno 2.545.297 €, troškova čine tekući troškovi skladištenja i poslovanja Agencije. Treba imati u vidu da su troškovi najveći u prvoj godini, dok se uspostavi adekvatan sistem i izvrši kupovina robe koja se će se nalaziti u državnom vlasništvu, dok su budući troškovi značajno manji. Takođe, u slučaju da u budžetu trenutno ne postoji dovoljno sredstava za formiranje robnih rezervi, prema predloženim količinama, predloženo je osnivanje Agencije koja bi postepeno akumulirala sredstva za formiranje rezervi i bavila se kontrolom i praćenjem snabdjevenosti tržišta i drugim poslovima.

U vezi sa izrađenom studijom prethodna Vlada je usvojila Informaciju o izrađenoj studiji o potrebi formiranja robnih rezervi u Crnoj Gori sa predlogom za izradu dvije dodatne studije, jednu koja će se detaljno baviti analizom skladišnih kapaciteta za smještaj specifičnih vrsta roba i druga kojom će se jasno definisati organizaciona struktura Agencije, sa aspekta osnivanja i kadrovskih kapaciteta.

Ono što je jedan od rezultata rada 44. Vlade jeste upravo utvrđivanje Predloga zakona o sigurnosti snadbijevanja naftnim derivatima koje je predložilo Ministarstvo energetike i rudarstva i koji je dostavljen Skupštini Crne Gore radi stavljanja u proceduru. Ovim zakonskim rješenjem propisuje se obaveza formiranja i održavanja obaveznih rezervi naftnih derivata u količini od 61 dan prosječne potrošnje ili 90 dana prosječnog neto uvoza računato za prethodnu kalendarsku godinu, pri čemu se za količinsku obavezu pojedine zemlje uzima ona vrijednost koja je veća. Od propisane minimalne količine obaveznih rezervi naftnih derivata, 1/3 je potrebno formirati u gotovom proizvodu, uskladištenu u Crnoj Gori, dok se preostale 2/3 mogu formirati u tiketima, što predstavlja ovjeren ugovor o pravu moguće kupovine naftnih derivata u nematerijalnom obliku, s pravom da u bilo kom trenutku dio ili ukupna količina naftnih derivata za koje je zaključen ugovor

može biti povučen. Obveznici formiranja obaveznih rezerve naftnih derivata su Uprava za ugljovodonike i uvoznici naftnih derivata.

U cilju prevazilaženja finansijskih izazova oko formiranja obaveznih rezervi naftnih derivata, dio sredstava direktne budžetske podrške Crnoj Gori od strane Evropske komisije za prevazilaženje energetske krize, u iznosu od 7,5 mil EUR, predviđen je za formiranje obaveznih rezervi. Navedenim iznosom planirano je 6 miliona EUR za potrebe nabavke rezervi naftnih derivata, dok je za potrebe adaptacije rezevoara u državnom vlasništvu na terminalu u luci Bar, u kojima će obavezne rezerve biti uskladištene, predviđeno 1,5 mil EUR.

Imajući u vidu da je već utvrđen Predloga zakona o sigurnosti snadbijevanja naftnim derivatima kojim je predviđeno da rezervama nafte i derivata upravlja Uprava za ugljovodonike, predmetna Studija koja je iz 2022. godine, u jednom dijelu je već neprimjenjiva, pa ova Vlada smatra da nije potrebno izrađivati dodatne studije koje se odnose na organizacionu strukturu Agencije kao ni studiju kojom će se bliže utvrditi smještajni kapaciteti, budući da je predmetna studija pokazala da Crna Gora nema adekvatne kapacitete za skladištenje te da bi dio robe bio skladišten kod privatnika, što je manje prihvatljivo u odnosu na opciju postojanja posebnih smještajnih kapaciteta koje će država obezbijediti za skladištenje preostalog dijela robe (osim nafte i naftnih derivata). Osim toga, formiranje robnih rezervi ne može imati veći uticaj na cjenovnu politiku budući da se u rezervama mogu čuvati samo osnovni proizvodi i da je osnovna svrha istih snabdjevenost tržišta u slučajevima većih nestašica.

Kroz predlog kapitalnog budžeta za narednu godinu biće predviđena sredstva za izgradnju posebnih smještajnih kapaciteta za robne rezerve, kako država ne bi plaćala privatne prostore za skladištenje istih.

U narednom periodu biće formiran međuresorni radni tim koji će činiti prvenstveno predstavnici Ministarstva ekonomskog razvoja, Ministarstva poljoprivrede i Ministarstva zdravlja koji će polazeći od zaključaka studije, ali i činjenice da će se rezerve nafte formirati nezavisno od robnih rezervi i rezervi ljekova i medicinskih sredstava dati konkretne predloge koji će rezultirati predlaganjem određenih zakonskih rješenja kojim će se kod nas vratiti sistem robnih rezervi, koji je u Crnoj Gori ukinut još davne 2003 godine.